

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาเปรียบเทียบเรื่องพระสุธน-นางมโนห์รา สามานวนท้องถิ่น ล้านนา สิบสองพันนา และเชียงตุง
ชื่อนักศึกษา	นางจุฑามาศ สนทนก
สาขาวิชา	ภาษาไทย
ภาควิชาภาษาไทย	ภาษาไทย
ปีการศึกษา	2533

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเรื่องพระสุธน-นางมโนห์ราสามานวนต่าง ๆ อันได้แก่ คำวชอเรื่องธรรมเจ้าสุทนต์ วรรณกรรมท้องถิ่นล้านนา คำขับคำวเจ้าสุทนต์ วรรณกรรมท้องถิ่นสิบสองพันนา และเรื่องสุทนต์ วรรณกรรมท้องถิ่นเชียงตุง ทั้งนี้ได้ปริวรรตวรรณกรรมดังกล่าวจากอักษรธรรม อักษรไทลื้อ (ใหม่) และอักษรไทเงินตามลำดับเป็นภาษาไทย โดยใช้อักษรวิธีภาษาไทยกลางปัจจุบัน และได้ศึกษาตามแนวทางการศึกษาวรรณคดีและคติชนวิทยา

การศึกษาพบว่า วรรณกรรมท้องถิ่นทั้ง 3 สามานวนมีลักษณะทางวรรณกรรมที่เหมือนกันและแตกต่างกัน กล่าวคือ ในด้านลักษณะคำประพันธ์นั้น สามานวนท้องถิ่นล้านนา และสามานวนท้องถิ่นสิบสองพันนาใช้คำประพันธ์ประเภทร้อยกรองที่แสดงลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ส่วนสามานวนท้องถิ่นเชียงตุง ใช้คำประพันธ์ประเภทร้อยแก้วที่มีสัมผัส ด้านเนื้อเรื่องต่างก็ได้เค้าเรื่องมาจากชาดกอันได้แก่เรื่องสุทนต์ชาดก เนื้อเรื่องส่วนใหญ่มีรายละเอียดเหมือนต้นเค้าเดิม จะมีแตกต่างกันบ้างก็เพียงเล็กน้อย ดังเช่น การคัดตัวละครบางตัวออก และการเอ่ยถึงตัวละครบางตัวโดยไม่ระบุชื่อ เป็นต้น

ในด้านการเปรียบเทียบรายละเอียดในอนุภาคเดียวกัน โดยเฉพาะอนุภาคสาเหตุของพฤติกรรมและอนุภาควิธีการนั้น พบว่ามีทั้งที่เหมือนและแตกต่างกัน ทั้งนี้จะมีเพียงอนุภาคเดียวที่ทั้ง 3 สามานวนมีรายละเอียดเหมือนกัน นั่นคือ อนุภาคที่นางเอกเป็นลูกสาวคนโตซึ่งแตกต่างจากในสุทนต์ชาดก ส่วนการศึกษาด้านศิลปะการใช้ภาษานั้น พบว่า ต่างก็มีการเลือกสรรคำและสามานวนเปรียบเทียบที่ทำให้เกิดสุนทรียภาพ

การศึกษาวรรณกรรมทั้ง 3 สามานวนในด้านวรรณกรรมกับสังคม พบว่าแต่ละสามานวนสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชนซึ่งปรากฏใน 3 ลักษณะคือ สะท้อนภาพของสังคมที่แตกต่างกันของแต่ละท้องถิ่น สะท้อนวัฒนธรรมร่วมของชนเผ่าไท และสะท้อนวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของ

แต่ละกลุ่มชน ภาพสะท้อนดังกล่าวล้วนทำให้เห็นถึงลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ และลักษณะของการผสมผสานทางสังคมและวัฒนธรรมของชนเผ่าไท ซึ่งมีความสัมพันธ์กันมาช้านาน นอกจากนี้ ยังทำให้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ในเรื่องของวรรณกรรมกับสังคมได้เป็นอย่างดี

การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมทั้ง 3 ส่วนดังกล่าวนี้ มิได้เป็นเพียงขยายวงการศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นให้กว้างขวางออกไปเท่านั้น แต่ยังทำให้ประจักษ์ถึงการแพร่กระจายของวรรณกรรมชาครเรื่องนี้ และสะท้อนให้เห็นถึงความศรัทธาของชนเผ่าไทที่มีต่อพุทธศาสนาเป็นเวลาช้านานตราบถึงปัจจุบันด้วย

จุฑามาศ สอนกนก. 2533. “ การศึกษาเปรียบเทียบเรื่องพระสุชน-นางมโนห์รา ส่วนท้องถิ่นล้านนา สิบสองปันนา และเชียงตุง = A Comparative Study of the Lanna, Sipsong Panna and Kengtung Versions of the Folktale : Phra Suthon-Nang Manora.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.